

Jönköping 22 september 2020

RAPPORT

Återhämtning för industrin och tjänstesektorn går sakta men säkert framåt

Annika Cederfeldt,
Ansvarig för näringslivspolitisk utveckling
Handelskammaren Jönköpings län
070 - 468 36 36
annika.cederfeldt@handelskammarenjonkoping.se

Fördelningen av storlek på bolagen som svarat är:

- ✓ ca 40 % med 0–10 anställda
- ✓ ca 40 % med 11–50 anställda
- ✓ ca 10 % med 51–100 anställda

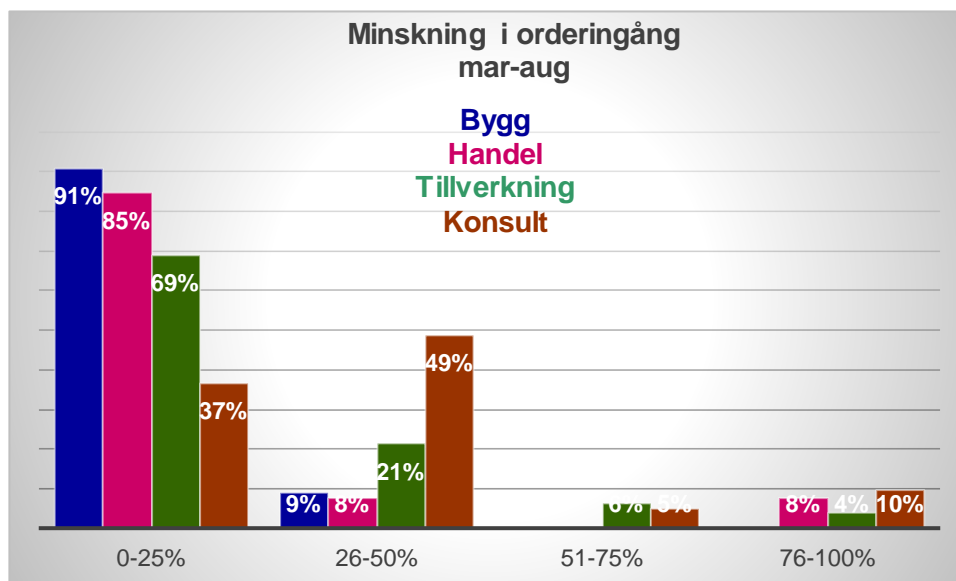
Nära hälften av de svarande är inom industri, 20 % representerar konsult (så som IT, bemanning, rekrytering), bygg och handel representeras av ungefär 6 % vardera. I de fall data är nedbruten i branscher redovisas endast de nämnda då tillräcklig mängd data saknas i andra sektorer.

Påverkan på order, export och import

Sett till samtliga branscher anger de en minskad ordergång, totalt sett från mars till augusti, enligt:

- ✓ ca 60 % av företagen anger en minskning med mindre än 25 %
- ✓ ca en fjärdedel anger en minskning mellan 26–50 %
- ✓ ca 15 % anger en minskning mellan 51–100 %

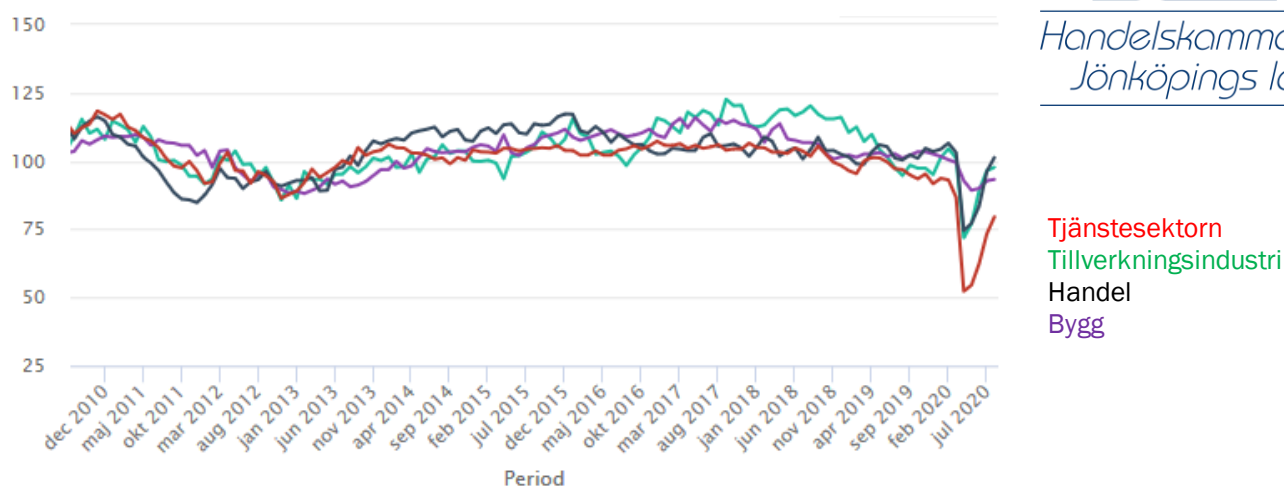
Nedbrutet i branscherna *bygg*, *handel*, *tillverkning* och *konsult* visar att konsultbranschen är mest drabbad när det gäller minskning i ordergång, totalt sett ur dagens läge. Där anger 15 % att de har drabbats mellan 51–100 %. Jämfört med svaren som angavs i slutet av maj ser det betydligt ljusare ut. Den undersökningen visade att något över hälften hade en hög eller mycket hög grad av påverkan gällande minskad ordergång.

Orderuppgången bekräftas även av [Konjunkturinstitutets mätning, publicerad i slutet av augusti](#), som tydligt visar att de fyra branscher som nämns ovan har en uppgång. Tjänstesektorn har sjunkit djupare och konsultbranschen var vid Handelskammarens senaste undersökningen de som var hårdast drabbade av minskad ordergång. En reflektion är att det tar tid för industri och övriga att återhämta sig till ett läge där det är aktuellt att återigen nyttja konsulter, därav en långsammare återhämtning.

Handelskammaren
Jönköpings län

Källa: Konjunkturinstitutet.se

Gällande överlevnaden för företagen anger strax under en fjärdedel att verksamheten är hotad i någon grad, varav ca 15 % anser att överlevnaden är hotad i hög eller mycket hög grad. Vid undersökningen i maj angav ca 25 % att överlevnaden var hotad i hög eller mycket hög grad, vilket tyder på en positiv utveckling. I Konjunkturinstitutets mätning, som utfördes i mitten av september, anger 25 % av det totala näringslivet att de är hotade av nedläggning. Det är alltså 10 % högre än vad enkäten från Jönköpings län anger. Nedbrutet i bransch anger 15 % av konsultföretagen i undersökningen att deras verksamhet är hotad i hög grad. Inom industrin anger 9 % att de är hotade i hög eller mycket hög grad.

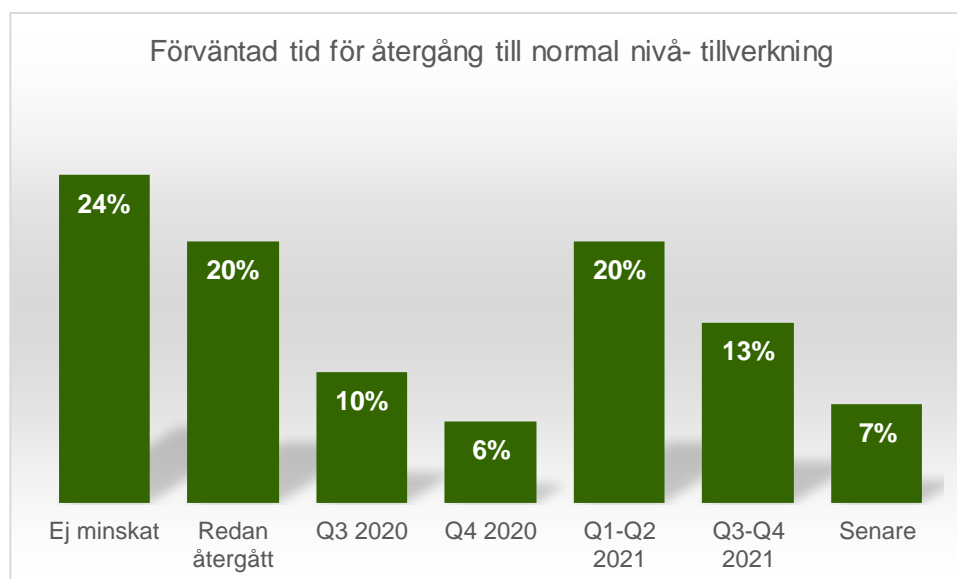
Vid frågan: "Vilka faktorer anser du utgör risker och hot för ditt företag sett ur dagens situation?" anger majoriteten att riskerna ligger kring hur viruset kommer bete sig och även konsekvenserna av att möten inte är möjliga. Det nämns även att det finns en oro att inte kunna behålla kompetent personal. Ett flertal anger även att de är eller ser att de kommer bli påverkade av att investeringsförmågan hos deras kunder är mindre, vilket citat också nedan styrker:

"Våra kunders vilja och förmåga att investera trots stora behov av digitalisering"

De stödpaket som hittills har tillsatts har i de flesta fall slagit väl ut och korttidspermitteringar har möjliggjort det för företagen att undvika varsel. En förlängning på sänkta arbetsgivaravgifter efterfrågas av ett flertal svaranden, även fortsatt stöd för korttidspermittering. Lättnader i hyra samt en förlängning av perioden då omställningsstöd kan fås nämns även. Det ligger nu ett förslag hos regeringen att omställningsstödet även ska kunna sökas för maj, juni och juli 2020.

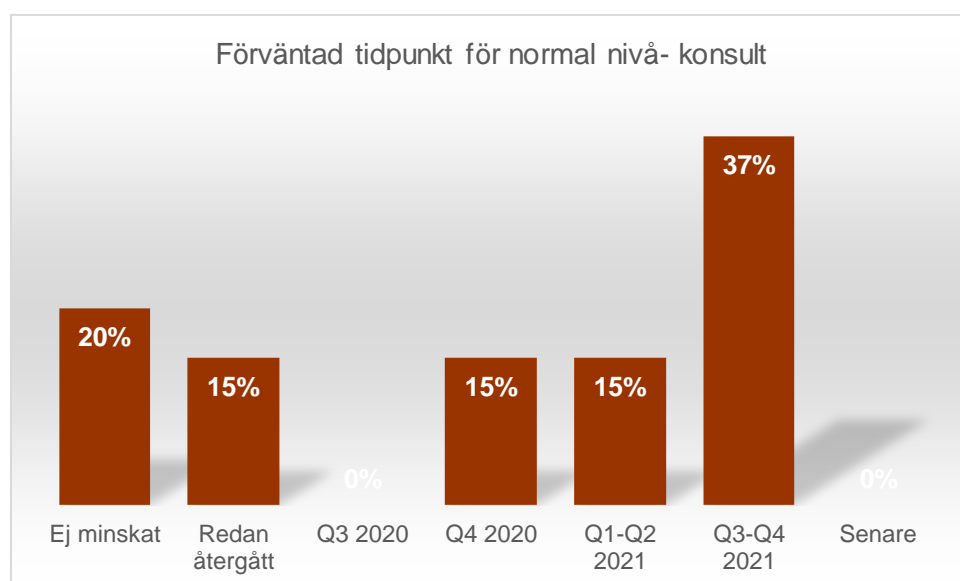
Tillverkning/industri

Det finns många frågor kring när verksamheten kommer återgå till det "normala" och även vad det "nya normala" kommer bestå av. Inom industrin anger 60 % att de förväntar sig att läget kommer återgå till normal nivå före årsskiftet till 2021. Även om staplarna har en tyngdpunkt till vänster så är det oroande att 20 % inte ser ett normaltillstånd för halvårsskiftet 2021.

Konsultbranschen

Vid frågan om förväntad tid för normal nivå svarar konsultbranschen med en förskjutning sett till industrin. Det indikerar även att Jönköpings län följer den mätning som utförts av Konjunkturinstitutet som visar att tjänstesektorn har fallit djupare och har en fördröjning i återhämtningen.

Exporten är påverkad inom länets företag. Av de som har export nämner:

- ✓ Ca 40 % är negativt påverkade
- ✓ Ca en fjärdedel är negativt påverkade i hög eller mycket hög grad

Det finns en negativ påverkan inom såväl EU som i övriga världen, trots att det har öppnat upp. Att inte kunna resa och göra affärer genom fysiska möten anges som största problemet.

Citatet ger en bild över läget:

”Efterfrågan ned först i Asien, sedan Europa och Nordamerika, nu Asien tillbaka men fortsatt osäkert läge med andra vågen på många ställen”

När det gäller tillgången till importerat gods är svaret likvärdigt i såväl enkäten före sommaren som nu, där ungefär en tredjedel upplever det som problematiskt.

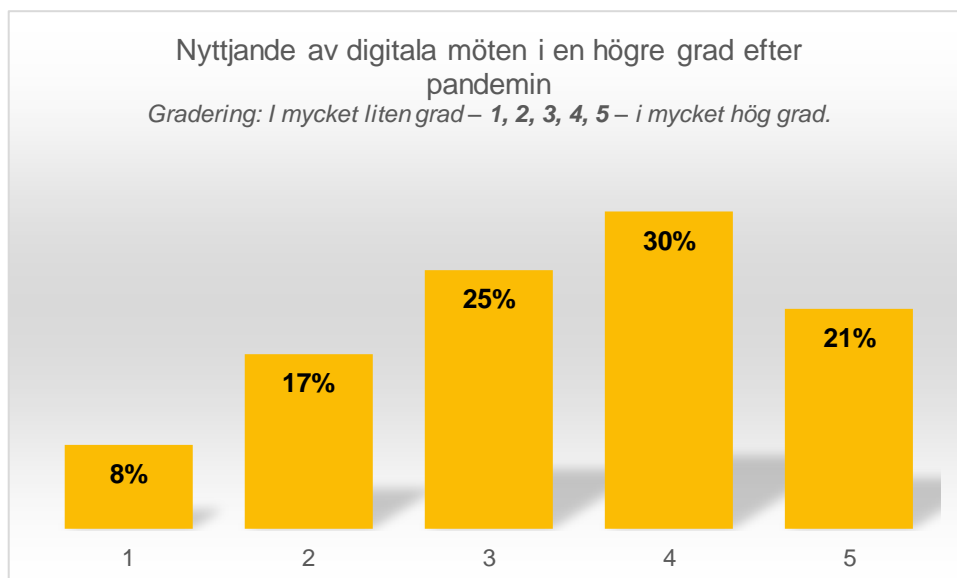
Omställning och kompetensutveckling

Sedan början av pandemin har omställning och kompetensutveckling tagits som ett svar för att ta företagen ur krisen, alternativt stå rustade när pandemin har ebbat ut. Enkäten visar att ungefär en fjärdedel av företagen har ställt om i någon högre grad. Nedbrutet i branscher visar följande:

- ✓ Tillverkning: 15 % i någon grad, varav 12 % i hög eller mycket hög grad
- ✓ Handel: 23 % i någon grad, varav 8 % i hög grad
- ✓ Konsult: 25 % i någon grad, varav 15 % i hög eller mycket hög grad

Bedömningen av vad som är en omställning och graden av denna är subjektiv och i enkätundersökningen anges inga kriterier utan det lämnas till företagaren att bedöma. Trots detta kan resultatet ses som en indikation. På frågan om vad en eventuell omställning består av svarar merparten **digitalisering** i någon form. Det gäller både i hur företagen kommunicerar med kunder samt hur de marknadsför sina produkter. Flera nämner att omställningen gett nya marknader. I enkäten som sändes ut i våras ställdes en fråga gällande vilken omställning som är aktuell för företaget och de allra flesta svarade även då att digitalisering var en väg genom krisen. Ett flertal nämnde även då att en omställning inom produktion till mer effektiva produktionsprocesser och automation var i fokus. Strax över hälften trodde också att omställningen skulle komma att bli permanent i någon eller högre grad efter pandemin.

En omställning som nämns återkommande såväl i svaren i enkäten som i medier och liknande är digitala möten. En permanent omställning i hög grad till möten digitalt får en stor påverkan på flera plan, såväl positiva som negativa. Tid frigörs till mer värdeskapande aktiviteter då anställda inte behöver tillbringa tid till resor, dessutom kan det även få en positiv inverkan på klimatet. Minskat antal resor får givetvis en direkt negativ inverkan på rese-, hotell- samt restaurangnäringen. I senaste enkäten efterfrågas i vilken grad företagen tror att de kommer nyttja digitala möten i högre grad efter pandemin. Diagrammet nedan visar tydligt att företagen tror att de kommer förekomma i större utsträckning även efter pandemins slut.

Sett tillbaka till hur företagen har svarat i den senaste enkäten visar svaren att industrin har ställt om i lägre grad än till exempel konsulter, vilket skulle kunna förklaras med att en omställning inom produktion är en större och dyrare investering. Till skillnad från konsultbranschen där en omställning exempelvis skulle kunna innebära mer digitala verktyg vid möten eller att ta fram en ny hemsida för att nå kunder via fler kanaler i marknadsföringen.

Korttidspermitteringar och varsel

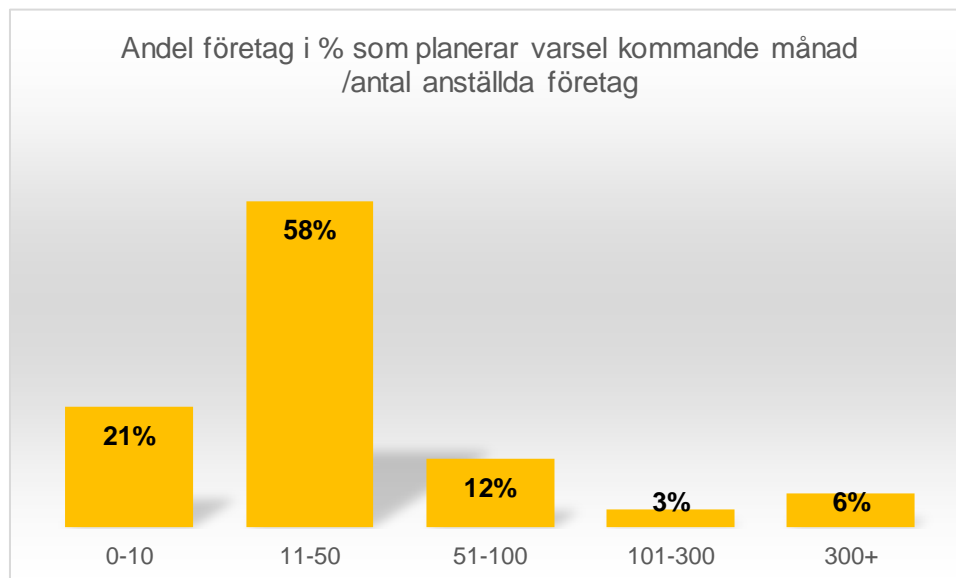
Ca en fjärdedel av samtliga av de som svarat anger att de kommer nyttja korttidspermittering den kommande månaden. Nedbrutet visar följande:

- ✓ 30 % inom tillverkning kommer nyttja korttidspermittering
- ✓ 12 % inom konsult kommer nyttja korttidspermittering

Ca 10 % svarar att de kommer lägga varsel kommande månaden. Nedbrutet visar följande:

- ✓ 15 % inom tillverkning planerar varsel
- ✓ 7 % inom konsult planerar varsel

Sett till antal anställda hos de företag som har angett att de kommer varsla kommande månaden ser fördelningen ut enligt diagrammet nedan:

Diagrammet visar att majoriteten av de företag som kommer varsla har 11–50 anställda och att de större företagen kommer varsla i lägre grad. Dock ska det tas i beaktande att det är färre stora företag representerade i såväl enkätsvaren som i regionen.

Vi måste fortsätta!

Det gläder oss på Handelskammaren att vårt näringsliv och industritunga län går framåt, men vi kan inte stanna vid att det ser bättre ut nu – för det gäller inte alla. Återigen, ett konkret exempel är Elmia. Vi har full respekt för att vi ska hålla social distansering men en verksamhet som Elmia, som har alla förutsättningar att under kontrollerade och säkrade former genomföra bland annat sina mässor, borde få öppna upp sin verksamhet. Det skulle betyda otroligt mycket för besöksnäringen i Jönköpings län som går emot en osäker höst. Vi måste fortsätta!

*Handelskammaren
Jönköpings län*

- Ge företagen (i god tid) förutsättningar för vad som gäller efter årsskiftet och fortsätt vara tydliga i kommunikationen. Företagen behöver kunna planera.
- Öppna upp för evenemang där människor möts på ett säkert sätt för att stimulera hotell- och restaurangnäringen. De lever med mycket kort tidsperspektiv gällande gäsnätter och är extremt hårt utsatta i pandemin.